

Program wychowawczo - profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Dzierżąźni

Zatwierdzony do realizacji uchwałą rady pedagogicznej w dniu 24 września 2019

Podstawy prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).

- 3.Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- 4.Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- 5.Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 z późn. zm.)
- 6.Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- 7.Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- 8.Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- 9.Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm. z 22 stycznia 2018 r. Dz. U z 2018 r. , poz. 214).
- 10.Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356).
- 11.Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2019/2020: Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.
- 12.Statut Szkoły Podstawowej im Jana Pawła II w Dzierżąni w Dzierżąni.

I. Wstęp

Szkoła jest miejscem wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym. Naszym zadaniem jest ukierunkowanie ucznia w dążeniach do zbudowania właściwej hierarchii wartości i wdrażanie do

realizowania własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka. Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań. W naszej szkole nauczyciel jest nie tylko znakomitym fachowcem, w zakresie pewnej dziedziny wiedzy, ale także jest wiarygodny jako człowiek, a jego osobowość stanowi wzór do naśladowania przez dzieci. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania, działalność wychowawcza i profilaktyczna szkoły nie może być sprzeczna z wolą rodziców. Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Program wychowawczo-profilaktyczny wyrósł z pozycji nauczycieli i uczniów, i był konsultowany z rodzicami. Jest próbą przejrzystego uregulowania wzajemnych relacji między domem, nauczycielami i uczniami oraz sprecyzowania praw i obowiązków uczniów naszej szkoły. Wraz z uczniami wierzymy, iż wprowadzenie wypracowanych wspólnie zasad przyczyni się do stworzenia w naszej szkole atmosfery wzajemnej życzliwości i przyjaźni połączonej jednocześnie z konsekwencją wymagań.

Założenia ogólne

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

fizycznej - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

psychicznej - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności

społecznej- ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

aksjologicznej - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Zadania wychowawcze programu to:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,

- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

II. Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego

Szkoła Podstawowa od 1 września 2017 r. jest ośmioletnią szkołą podstawową, która nosi imię Jana Pawła II. W szkole funkcjonują oddziały przedszkolne. Ogólny stan budynku jest bardzo dobry. Mieści się w nim 18 sal lekcyjnych, sala gimnastyczna, biblioteka, świetlica, kuchnia i stołówka szkolna, sekretariat, gabinety dyrekcji, pomieszczenia socjalne.

W osobnej części znajdują się pomieszczenia dla oddziałów przedszkolnych. Sale lekcyjne są estetyczne i dobrze wyposażone w środki dydaktyczne. W 10 znajdują się tablice interaktywne. W szkole jest biblioteka z Internetowym Centrum Informacji Multimedialnej (4 stanowiska). Jest pracownia komputerowa (24 stanowiska) ze stałym dostępem do internetu. Budynek jest przystosowany dla dzieci niepełnosprawnych –jest podjazd zewnętrzny. Obok szkoły znajdują się boiska sportowe oraz place zabaw. W sąsiedztwie szkoły znajduje się ośrodek zdrowia.

W chwili obecnej w szkole funkcjonują 3 oddziały przedszkolne, 9 oddziałów z klasami I-VIII . Nauka w szkole odbywa się na jedną zmianę.

W szkole zatrudnionych jest obecnie 25 nauczycieli, w tym 4 nauczycieli oddziałów przedszkolnych, psycholog, pedagog, logopeda, bibliotekarz, 3 nauczycieli wspomagających, oraz 14 osób administracji i obsługi. Wszyscy nauczyciele posiadają odpowiednie do prowadzonych zajęć kwalifikacje. Szkoła zatrudnia 16 nauczycieli dyplomowanych, 4 nauczycieli mianowanych, 4 kontraktowych, 1 stażystę. Większość nauczycieli posiada dwie lub więcej specjalizacji do nauczania przedmiotów. Uczniowie, u których widoczne są trudności w nauce uczestniczą w zajęciach wyrównawczych, korekcyjno- kompensacyjnych, logopedycznych , rewalidacyjnych. Organizowane są wycieczki klasowe i szkolne.

W szkole prowadzone są zajęcia SKS.

Dla uczniów uzdolnionych artystycznie jest oferta zajęć pozalekcyjnych -uczniowie mogą rozwijać swoje zainteresowania, między innymi plastyczne, historyczne. Szkoła organizuje szkolne konkursy wiedzy, konkursy tematyczne i bierze udział w konkursach pozaszkolnych.

Wychowankowie osiągają wiele sukcesów w przeglądach muzycznych, zawodach sportowych na szczeblu gminnym oraz na szczeblach wojewódzkich. Mamy też finalistów i laureatów konkursów przedmiotowych i tematycznych. Realizowane są innowacje pedagogiczne. Prężnie działa Szkolne Koło Wolontariatu. Szkoła przygotowuje uczniów do „egzaminu” na kartę rowerową.

Szeroka działalność wychowawcza Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Dzierżąni pozwala uczniom brać czynny udział w różnych uroczystościach szkolnych i środowiskowych. Tradycją są andrzejki, mikołajki, wigilia, jasełka, zabawa noworoczna, Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka.

Szkoła organizuje współpracę z ośrodkiem zdrowia, policją, organizacjami i stowarzyszeniami oraz rodzicami w zakresie zapobiegania i usuwania przejawów patologii społecznej i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży, m.in. współpracę ze stacją Sanepid, Policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną i rodzicami. Na stałe w kalendarz wydarzeń wpisały się „pierwsze czwartki” dla rodziców, kiedy to nauczyciele w godzinach popołudniowych udzielają zainteresowanym rodzicom informacji o postępach ich dzieci.

Dzieci w szkole czują się bezpiecznie, a rodzice uważają, że szkoła jest bezpieczna. Do szkoły uczęszcza grupa dzieci sprawiających trudności wychowawcze, które są najczęściej związane z nadpobudliwością, brakiem koncentracji uwagi, dysfunkcjami poznawczymi. W szkole na bieżąco monitoruje się działania wychowawczo-dydaktyczne, które są analizowane a wnioski zostają wdrażane do pracy. Szkoła jako placówka oświatowa jest dobrze rozpoznawalna w środowisku lokalnym. Tworzy klimat dialogu, opartego na partnerskich relacjach całej społeczności lokalnej, wzajemnym zaufaniu i szacunku.

III. Ustalenie wartości uznawanych przez społeczność szkolną.

- dobro ojczyzny - rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich oraz wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, zdrowie
- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,, wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa,
- pozytywny stosunek do ludzi- wspieranie działalności charytatywnej i promowanie wolontariatu, eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami,
- sukcesy życiowe - planowanie własnego rozwoju (w tym preorientacja zawodowa),

- prawdziwa przyjaźń i tolerancja - kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej,
- wartości moralne - kształtowanie hierarchii wartości,

IV. Model absolwenta:

Absolwent jest:

- odpowiedzialny: stara się przewidywać skutki swoich działań, jest gotów ponieść konsekwencje swoich czynów, w grupie poczuwa się do współodpowiedzialności,
- tolerancyjny: prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych,
- empatyczny: rozumie potrzeby drugiego człowieka i stara się je zaspokoić,
- optymistą: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych,
- otwarty: wykorzystuje możliwości stwarzane przez dom i szkołę, umie wyrażać sądy na określony temat niezależnie od opinii innych, łatwo nawiązuje współpracę z innymi ludźmi,
- patriotą: szanuje symbole narodowe i europejskie, kultywuje tradycje narodowe, dba o miejsca pamięci narodowej, zna ważne wydarzenia i postacie związane z historią Polski,
- aktywny: rozwija swoje zainteresowania i pasje, jest kreatywny, przedsiębiorczy, posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi, wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce,
- świadomy swoich praw i praw innych ludzi: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych,
- rozważny: zna zagrożenia występujące w jego środowisku, wyraża chęć aktywnego przeciwdziałania tym zjawiskom, potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym, postępuje zgodnie z zasadami higieny.

IV. Cele ogólne

1. Rozwijanie patriotyzmu, wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
2. Przygotowanie do życia w społeczeństwie – kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.
3. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji.
4. Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych.
5. Dbanie o bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo w sieci (kształtowanie umiejętności korzystania z mediów, portali i urządzeń komputerowych).
6. Rozwijanie kompetencji takich, jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.
7. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
8. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
9. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób.

V. Cele szczegółowe:

- kształtowanie postaw moralnych, obywatelskich i patriotycznych w oparciu o uniwersalny system wartości i normy etyczne;

- wychowanie w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka;
- rozwój emocjonalny kształtujący umiejętność samooceny, samoakceptacji, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uwrażliwiający na problemy innych oraz kształtujący postawy asertywne;
- przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych;
- przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym zaangażowania w wolontariat;
- kultywowanie tradycji narodowych, wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowej;
- kultywowanie historii i tradycji rodzinnych, religijnych i klasowych, a także kształtowanie tożsamości europejskiej;
- kształtowanie postaw prozdrowotnych, o propagowanie zdrowego stylu życia, ekologicznego modelu funkcjonowania we współczesnym świecie, aktywnego spędzania wolnego czasu oraz dostarczanie wiedzy na temat uzależnień;
- kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego;
- działalność opiekuńcza polegająca na rozeznaniu sytuacji rodzinnej i materialnej i zapewnieniu różnych form pomocy potrzebującym uczniom;
- współdziałanie z rodzicami i ze środowiskiem lokalnym, mające na celu kształtowanie właściwych relacji oraz zaangażowanie otoczenia do współpracy;
- rozbudzanie motywacji do dalszej edukacji;
- zapewnienie bezpieczeństwa w dążeniu do harmonijnego rozwoju osobowości każdego wychowanka;
- przeciwdziałanie zagrożeniom społecznym i cywilizacyjnym.

VI. Diagnoza sytuacji wychowawczej

Przed przystąpieniem do tworzenia programu wychowawczo-profilaktycznego dokonano analizy potrzeb szkoły na podstawie:

- badań ankietowych skierowanych do nauczycieli, rodziców, uczniów, mających na celu pozyskanie informacji o potrzebach wyżej

wymienionych grup

- analizy potrzeb i problemów zgłaszanych do wychowawców przez uczniów, rodziców i nauczycieli,
- spostrzeżeń wychowawców na temat klas,
- analizy zapisów w zeszytach wychowawców klas,
- analizy sytuacji opiekuńczo – wychowawczej;
- bieżącej obserwacji życia szkoły i zachowań poszczególnych osób wchodzących w skład tej społeczności;

Mocne strony szkoły

Bezpieczeństwo i profilaktyka	Uczniowie znają sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych i radzenia sobie ze złością i stresem; Przestrzegane są prawa dziecka przez dorosłych w szkole; Deklaratywnie uczniowie znają normy i zasady oraz konsekwencje ich łamania; Większość rodziców zna zasady obowiązujące w klasie swego dziecka; Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji; Nauczyciele znają i wdrażają metody pracy z uczniem nadpobudliwym. Opracowane są i propagowane procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń oraz w sytuacjach kryzysowych; Brak akceptacji dla przemocy ze strony nauczycieli; Szkoła prowadzi kampanie profilaktyczne i informacyjne na temat zasad odpowiedzialnego korzystania z internetu i telefonii komórkowej. Podejmuje interwencje w każdym przypadku ujawnienia cyberprzemocy. Szkoła wyposaża dzieci w wiedzę dotyczącą sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia.
--------------------------------------	---

	Uczniowie nie mogą korzystać w szkole z telefonów komórkowych.
Zajęcia pozalekcyjne	Szkoła organizuje zajęcia pozalekcyjne takie jak: koło matematyczne, koło plastyczne, koło misyjne, koło geograficzne, koło historyczne.
Imprezy ogólnoszkolne	Szkoła organizuje imprezy ogólnoszkolne: zabawę karnawałową – choinkę szkolną, Jasełka, Dzień Dziecka i Sportu.
Promowanie zdrowego trybu życia	Szkoła realizuje zadania promujące zdrowie we wszystkich aspektach (popularyzuje aktywne sposoby spędzania czasu wolnego, propaguje zdrowy i aktywny styl życia, prowadzi edukację prozdrowotną, wzbogaca wiedzę i umiejętności uczniów w zakresie profilaktyki, wcześniej diagnozuje zagrożenia i przeciwdziała im, uświadamia współzależność pomiędzy zdrowiem fizycznym i psychicznym, uświadamia odpowiedzialność za ochronę własnego zdrowia, wdraża do przestrzegania zasad higieny osobistej i troski o własne zdrowie), zabezpiecza doraźną pomoc medyczną. Współpracuje z instytucjami wspierającymi bezpieczeństwo i ochronę dzieci (policja). Szkoła prowadzi profilaktykę uzależnień (realizuje programy profilaktyczne).
Akcje charytatywne	Uczniowie i rodzice angażowani są w działania prospołeczne proponowane przez samorząd szkolny i Szkolne Koło Wolontariatu.
Pomoc psychologiczno - pedagogiczna	Wychowawcy prowadzą zajęcia integrujące zespoły klasowe, specjaliści prowadzą zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, konsultacje, porady o charakterze terapeutycznym, organizowane są spotkania z pedagogiem i psychologiem, z policją, szkoła współpracuje ściśle z poradnią psychologiczno – pedagogiczną pod kątem bezpieczeństwa psychicznego dzieci i rozwiązywania problemów emocjonalnych i rodzinnych;

	Szczególną opieką objęte są dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Współpraca nauczycieli z uczniami	Uczniowie deklarują pozytywne relacje z nauczycielami, oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu; Uczniowie, nauczyciele i rodzice współpracują przy tworzeniu przestrzeni, w której wspólnie ustalają normy i wartości. Nauczyciele stosują w pracy metody aktywizujące.
Współpraca z rodzicami	Rodzice współorganizują imprezy i uroczystości szkolne. Przeważająca liczba rodziców uważa, że w szkole jest bezpiecznie, że dzieci są akceptowane.
Współpraca z instytucjami	PPP , Policja, Straż , Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Zdrowia, Biblioteka Gminna, Kuratorzy Sądowi, Sąd, Stowarzyszenie na rzecz Gminy Dzierżążnia.
Szkoła w środowisku	Szkoła cieszy się pozytywną opinią w środowisku . Uczestniczy w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym. Organizuje wycieczki krajoznawcze, wyjścia do kina, wyjazdy do teatru, włącza się w lokalne i ogólnopolskie akcje społeczne .

Problemy uczniów

Problemy dotyczące zagrożenia dla dojrzewania fizycznego	Bierne formy spędzania czasu wolnego: internet, gry komputerowe, telewizja. Niechęć do podejmowania wysiłku fizycznego.
Problemy dotyczące zagrożenia dla procesu dojrzewania emocjonalnego	Zacieranie granic – uczniowie częściej słyszą o prawach, a nie odpowiedzialności i obowiązkach. Oglądanie nieodpowiednich filmów i gier często przeznaczonych dla osób dorosłych. Niska odporność na stres.

	<p>Sporadycznie formy agresywnego zachowania, częściej słowne. Brak kultury osobistej używanie wulgaryzmów. Lekceważenie nauki, niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły. Zaburzenia psychiczne. Zaburzenia zachowania. Dzieci z deficytami rozwojowymi, trudnościami w nauce.</p>
Zagrożenia dla procesu dojrzewania społecznego	<p>Rozbite rodziny – ograniczenie wpływu rodziców, bo często są to związki partnerskie. Zagrożenia współczesnego świata: cyberprzemoc.</p>
Problemy zgłaszane przez nauczycieli	<p>Zwiększająca się liczba dzieci z nadpobudliwością psychoruchową i brakiem koncentracji uwagi. Trudność w poradzeniu sobie z zachowaniami rodziców – roszczeniowych, krytykujących, kontrolujących. Nieprzygotowania dzieci do lekcji. Rosnąca liczba uczniów wychowujących się w rozbitych rodzinach, co wpływa na gorsze funkcjonowanie emocjonalne dzieci. Wulgaryzmy wśród dzieci.</p>
Problemy zgłaszane przez rodziców	<p>Rodzice oczekują zdecydowanej i jednoznacznej postawy nauczycieli i dyrekcji w piętnowaniu, karaniu uczniów łamiących w rażący sposób ogólnie przyjęte zasady. Więcej spotkań dla rodziców na terenie szkoły ze specjalistami z różnych dziedzin.</p>

W wyniku diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły w bieżącym roku szkolnym szczególne działania w pracy wychowawczej są

ukierunkowane na:

1. Przeciwdziałania cyberprzemocy oraz promowania odpowiedzialnego korzystania przez uczniów z mediów społecznych

- uświadamianie dzieciom zagrożeń i konsekwencji w zakresie cyberprzemocy,
- rozmowy z psychologiem, pedagogiem,
- spotkania z policją,
- pogadanki, informowanie o bezpiecznym korzystaniu z internetu,
- uczenie asertywności .

2. Profilaktyka uzależnień (między innymi ;papierosy, alkohol, narkotyki, napoje energetyczne, nowe substancje psychoaktywne)

- pogadanki z uczniami o uzależnieniach i ich skutkach,
- prelekcje ze specjalistami, np. psychologami, terapeutami uzależnień,
- uczestnictwo dzieci w szerokim zakresie zajęć profilaktycznych,
- szkolenia dla dzieci i młodzieży o szkodliwości substancji psychoaktywnych,
- filmy,
- obserwacja uczniów.

Analiza czynników ryzyka oraz czynników chroniących pozwoliła na stworzenie ogólnych wytycznych dotyczących działalności szkoły skierowanych do : **uczniów, rodziców, nauczycieli, środowiska lokalnego.**

Uczniowie:

- Udzielanie i organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Promowanie wolontariatu.
- Angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole.
- Zagospodarowanie czasu wolnego uczniów, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

Nauczyciele:

1. Monitorowanie rozpowszechnienia i używania substancji psychoaktywnych przez uczniów w tym środków zastępczych i leków wydawanych bez wskazań lekarza używanych w celach pozamedycznych.
2. Realizacja edukacji zdrowotnej w szkole w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
3. Konsekwentne reagowanie na złe zachowania uczniów.
4. Uwzględnianie rozpoznanych potrzeb i problemów uczniów w zakresie zapobiegania uzależnieniom w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły.
5. Podnoszenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień.
6. Przygotowanie przez szkołę procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję.
7. Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej nauczycielom i wychowawcom.
8. Monitorowanie pojawiającego się w ankietach problemu dostępności do narkotyków.
9. Wzmocnienie więzi nauczyciel uczeń w celu wykształcenia płaszczyzny zaufania i współpracy.

Rodzice:

- Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców.
- Zorganizowanie pogadanek/warsztatów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców.
- Włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły.

Środowisko lokalne:

- Poszerzenie współpracy z instytucjami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku lokalnym.

IX. Uczestnicy programu:

- dyrektor szkoły,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele,
- pielęgniarka szkolna,
- dentystka szkolna,
- uczniowie
- psycholog szkolny,
- pedagog szkolny.

X. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przewyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z

uczniami o specjalnych potrzebach,

- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespół wychowawców:

- ustala zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,

- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

XI. Współpraca szkoły z rodzicami i instytucjami wspierającymi szkołę:

1. Współpraca rodziców ze szkołą .

Pierwotne i największe prawa do wychowania swoich dzieci posiadają rodzice. Nauczyciele jedynie wspierają rodziców w dziele wychowania. Kierunek działalności wychowawczej w szkole nie może być sprzeczny z wolą i przekonaniem rodziców. Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem Rady Rodziców i klasowych rad rodziców.

Rodzice, jako członkowie społeczności szkolnej, biorą udział w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące działania:

- współtworzenie programu wychowawczo - profilaktycznego;
- uczestniczenie w zebraniach i comiesięcznych „pierwszoczwartkowych” wywiadówkach;
- udział w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (rodzice mogą proponować formy spotkań i osoby prowadzące);
- uczciwe i rzetelne informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach;
- udział, w charakterze opiekuna, w wycieczkach szkolnych i imprezach organizowanych przez szkołę;
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole;
- ponoszenie odpowiedzialności materialnej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez własne dzieci.

2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym .

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami społecznymi.

Władze lokalne, parafia, stowarzyszenia działające na terenie gminy (Stowarzyszenie Amicus Gminy Dzierżążnia, Stowarzyszenie Na Rzecz Gminy Dzierżążnia):

- udział w akcjach typu sprzątanie świata, zbiórka surowców wtórnych;
- organizacja wyjść i wyjazdów, wycieczek;
- zapoznanie uczniów z pracą urzędów;
- nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z nauczycielami, uczniami z okazji np. uroczystości szkolnych;
- zajęcia w ramach działalności świetlicy środowiskowej,
- udział w uroczystościach gminno – parafialnych,

3.Wymiar sprawiedliwości (sąd, kurator, Policja)

- współpraca z kuratorem sądowym w sprawach uczniów objętych tym środkiem wychowawczym;
- udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości, cyberprzemocy.

4.Placówki kulturalne i oświatowe

- uczestnictwo w spektaklach teatralnych,
- udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno – oświatowe;
- wyjścia do kina;
- lekcje biblioteczne;

5.Placówki oświatowo- opiekuńcze (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)

- pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu;
- pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych patologią społeczną;
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej

XII. Ewaluacja programu

- Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne, pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli, będą wykorzystywane w procesie cyklicznej oceny sytuacji wychowawczej i skuteczności działań profilaktycznych podejmowanych przez szkołę.

Termin przeprowadzenia ewaluacji:

- II półrocze roku szkolnego (kwiecień – maj).
- Przedmiot ewaluacji: badanie klimatu szkoły.

Narzędzia ewaluacji:

- ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników szkoły.

Treści i działania o charakterze wychowawczo - profilaktycznym

RELACJE – kształtowanie postaw społecznych

Zadania	Uczeń:	Sytuacje wychowawcze	Odpowiedzialni
I. Integracja środowiska szkolnego i klasowego	1. Nawiązuje bliskie i serdeczne kontakty w grupie rówieśniczej.	– uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego i przyjęcie uczniów klas I w poczet społeczności szkolnej – organizowanie zajęć, gier,	– dyrektor – nauczyciele – wychowawcy klas

	<p>2. Rozwiązuje problemy w sposób twórczy, radzi sobie z własnymi emocjami.</p> <p>3. Akceptuje swoje doświadczenia i siebie samego. Potrafi analizować swoje mocne i słabe strony. Potrafi nazwać swoje indywidualne cechy charakteru.</p>	<p>zabaw wyjazdów integracyjnych</p> <ul style="list-style-type: none">– organizowanie Wigilii oraz imprez klasowych– uroczyste obchody świąt– organizowanie konkursów szkolnych– uroczyste zakończenie roku szkolnego – pomoc w budowaniu pozytywnego obrazu własnego "ja" poprzez wspieranie ucznia w jego działaniach, prawidłowe komunikowanie i stwarzanie atmosfery wzajemnego zaufania– inicjowanie sytuacji, w których dzieci okazują otwarcie swoje uczucia, chcą i potrafią o nich mówić, a także zaczynają dostrzegać je u innych – codzienne wdrażanie do używania form grzecznościowych i kulturalnego zachowania– uczenie postaw pozytywnego i zrównoważonego reagowania na konflikty– pogadanki, dyskusje	<ul style="list-style-type: none">– nauczyciele– wychowawcy klas – nauczyciele– wychowawcy
--	--	--	---

	<p>4. Uczeń potrafi wybrać odpowiedni rodzaj rozrywki, sposób spędzania czasu wolnego, posiada jasne poczucie swoich osobistych zainteresowań oraz zachowuje się w sposób kulturalny i akceptowany społecznie.</p> <p>5. „Zna zasady savoir – vivre. Potrafi poprawnie posługiwać się sztucami i kulturalnie spożywać posiłki”.</p> <p>6. Szanuje dobro wspólne i własność prywatną</p> <p>7. Bezpiecznie korzysta ze sprzętu sportowego.</p> <p>8. Bezpiecznie dochodzi i wraca ze szkoły. Przestrzega przepisów bezpieczeństwa, unika niebezpiecznych miejsc i ludzi zagrażających jego zdrowiu i życiu. Nie naraża innych na niebezpieczeństwo. Mówi <i>nie</i> w niebezpiecznych sytuacjach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zorganizowanie imprez szkolnych, zawodów sportowych, wyjść klasowych do instytucji kulturalnych, dyskotek, wycieczek – praktyczna nauka kulturalnego spożywania posiłków – wyrabianie nawyków poszanowania wspólnego dobra i własności prywatnej oraz egzekwowanie zadośćuczynienia (rekompensaty) za straty i krzywdy – zapoznanie ze sposobami bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego – pogadanki na temat bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, zorganizowanie spotkania z policjantem – pogadanki, ćwiczenia sytuacyjne, spotkania z <i>nieznajomym</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wszyscy nauczyciele – wszyscy nauczyciele – wychowawcy, dyrektor – nauczyciele wf – wychowawcy – wychowawca kl. I
--	--	--	--

<p>II. Kształtowanie postawy szacunku i tolerancji wobec siebie i innych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie postawie roszczeniowej - antydyskryminacja 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostrzega potrzeby i problemy osób niepełnosprawnych, chorych, starszych. Wyraziście nazywa, odróżnia i ocenia postawy pożądane. 2. Postępuje zgodnie z wartościami: dobra, sprawiedliwości, solidarności, uczciwości, pracowitości, odpowiedzialności. 3. Toleruje odmienność i inność drugiego człowieka 4. Kulturalnie zwraca się do dorosłych i rówieśników. Nie stosuje przemocy słownej. Nie używa wulgaryzmów. Dbą o piękno mowy ojczystej. 5. Potrafi wskazać wzorce godne naśladowania, porównać ze swoimi postawami i wartościami, sformułować wnioski ważne dla siebie. 6. Wykazuje postawę empatii i gotowość niesienia pomocy, wyzwala chęć działania na rzecz innych w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat) 7. Zna prawidłowy wzorzec rodziny, zasady 	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rozwoju moralnego uczniów - kształtowanie właściwej hierarchii wartości i umiejętności wyrażania emocji, asertywności, kulturalnego zachowania - wskazywanie na znaczenie życzliwości w stosunkach międzyludzkich, gotowości niesienia pomocy, dzielenia się - realizacja programu „Strażnicy uśmiechu”. - przeprowadzanie lekcji wychowawczych opartych na technice dramy, pogadanki, dyskusje, debaty na temat koleżeństwa, przyjaźni - udział w akcjach charytatywnych np. <i>Góra Grosza</i>, <i>WOŚP</i>, <i>Kolędniczy misyjni</i> - przekazywanie wykonanych przez uczniów dekoracji świątecznych ludziom samotnym i starszym - pogadanki mające na celu 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - pedagog szkolny - opiekun Samorządu Uczniowskiego, opiekun Szkolnego Koła Wolontariatu - nauczyciel plastyki - wychowawcy klas - wychowawcy klas I – III
--	---	---	---

	<p>funkcjonowania w rodzinie.</p> <p>8. Wyraża szacunek, miłość, wdzięczność wobec członków rodziny.</p>	<p>wzmocnienie prawidłowych relacji w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie Dnia Matki – realizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych: <i>wychowanie do życia w rodzinie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – dyrektor
<p>III. Pomoc uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczeń wychodzi naprzeciw ludziom potrzebujących wsparcia. 2. Współodczuwa, wypełnia swoje obowiązki moralne. 3. Zachowuje się etycznie. 	<ul style="list-style-type: none"> – zorganizowanie kiermaszu ozdób świątecznych i przekazanie dochodu na cel charytatywny – ustalenie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej – współpraca z GOPS – pomoc dzieciom z rodzin najuboższych: dożywianie, wyprawki szkolne, paczki świąteczne, ubezpieczenie 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy – Samorząd Uczniowski – wychowawcy – dyrektor, rada rodziców
<p>IV. Pomoc uczniom z rodzin z problemem alkoholowym.</p>	<p>1. Otrzymuje wsparcie emocjonalne i materialne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poznanie sytuacji rodzinnej dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – współpraca z GKRPA – spotkania z uczniami potrzebującymi rozmowy indywidualnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy klas - psycholog/pedagog szkolny
<p>V. Przygotowanie do właściwego wyboru dalszej drogi edukacyjnej i trafnego wyboru zawodu.</p>	<p>1. Rozumie pojęcia stres, motywacja, współpraca, jako istotne w procesie podejmowania decyzji i</p>	<ul style="list-style-type: none"> – udział w lekcjach zawodoznawczych. Godziny wychowawcze zaplanowane i zrealizowane z 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy klas

	<p>dokonywania zmian w życiu,</p> <p>2. Potrafi sprecyzować swoje zainteresowania i określić dalszy kierunek kształcenia.</p> <p>3. Zna specyfikę wybranych zawodów.</p>	<p>wykorzystaniem poradnika metodycznego „Rozwijam skrzydła” dla wychowawców w zakresie doradztwa zawodowego autorstwa Katarzyny Druczak, Marzeny Maritun oraz Magdaleny Mrozek.</p>	<p>– wychowawcy klas, doradca zawodowy</p>
	<p>4. Zna sieć kształcenia w szkołach ponadpodstawowych ze szczególnym uwzględnieniem swojego powiatu.</p>	<p>– przedstawienie ofert kształcenia ze szkół średnich i zawodowych</p> <p>– zapoznanie ze specyfiką różnych zawodów</p> <p>– spotkania z absolwentami, przedstawicielami szkół wyższego szczebla, udział w dniach otwartych</p> <p>– uwzględnienie tematyki prozawodowej w ramach spotkań z rodzicami</p>	<p>– wychowawcy klas, doradca zawodowy</p>

KULTURA – wartości, normy i wzory zachowań

Zadania	Uczeń:	Sytuacje wychowawcze	Odpowiedzialni
<p>I. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz świadomości obywatelskiej.</p>	<p>1. Zna symbole państwowe (godło, hymn), pieśni patriotyczne.</p> <p>2. Swoim zachowaniem okazuje</p>	<p>– organizowanie różnych uroczystości z okazji świąt państwowych oraz ważnych dla kraju rocznic</p>	<p>– wszyscy nauczyciele</p>

	<p>szacunek symbolom narodowym.</p> <p>3. Potrafi godnie zachować się w miejscu pamięci narodowej i kultu religijnego.</p> <p>4. Dbą o czystość i poprawność językową.</p> <p>5. Zna i wzoruje się na sylwetkach wielkich Polaków.</p> <p>6. Zna ważne wydarzenia z historii kraju i regionu, czuje dumę narodową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z symbolami, zasadami, które są istotne dla funkcjonowania państwa – zapoznanie z życiorysem i osiągnięciami wybitnych Polaków – odwiedzanie i dbanie o miejsca pamięci, cmentarz parafialny, opieka nad grobami poległych żołnierzy i księdza Karola Pniewskiego, – dostarczanie wiedzy na temat patriotyzmu dawniej, wskazywanie współczesnych przejawów zachowań świadomego patriotyzmu – organizowanie <i>żywych lekcji historii</i> – uwrażliwianie na specyfikę dziejów, tradycji i przyrody kraju podczas wycieczek krajoznawczych, wyjazdów edukacyjnych itp 	
II. Przygotowanie uczniów do świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym.	<p>1. Zna prawa i obowiązki ucznia, umiejętnie przeprowadza wybory do samorządu szkolnego, pracuje w samorządzie.</p> <p>2. Funkcjonuje i współdziała w grupie.</p> <p>3. Potrafi przyjmować role i zadania ważne dla grupy i jest za nie odpowiedzialny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie ze statutem szkoły – uczestniczenie w wyborach samorządu szkolnego – działalność w samorządzie – zwracanie uwagi na strój podczas uroczystości szkolnych – oszczędzanie w SKO 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele – wychowawcy – opiekunowie SKO i wychowawcy

III. Kształtowanie postawy proeuropejskiej.	10. Posługuje się w mowie i piśmie językiem obcym. 11. Zna kraje Unii Europejskiej.	– zapoznanie dzieci z ciekawostkami o krajach Unii Europejskiej	– nauczyciele – nauczyciele języków obcych
I ₅ . IV. Ćwiczenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji i mediów społecznych	1. Swobodnie wypowiada się na różne tematy. 2. Stosuje treści szkolne w życiu codziennym. 3. Posługuje się komputerem. 4. Korzysta z informacji zamieszczonych w Internecie. 5. Odpowiedzialnie korzysta z mediów społecznych. 6. Podejmuje coraz bardziej świadome próby planowania własnego rozwoju.	– udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych – wykorzystywanie zdobytych informacji w samodzielnych pracach pisemnych, przekazywania wiedzy innym – korzystanie z komputerowych programów edukacyjnych – wskazywanie nowych metod uczenia się i porozumiewania z ludźmi – poprawa kompetencji uczniów i ich rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowania na zagrożenia (lekcje wychowawcze i wdż, zebrania z rodzicami oraz lekcje informatyki) – pogadanka nt. bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów społecznych oraz sposobów reagowania na przemoc w sieci lub program <i>321 Internet</i>	– nauczyciele – nauczyciele informatyki – bibliotekarki
V. Wspomaganie procesu dydaktycznego szkoły	1. Myśli analitycznie i syntetycznie. 2. Wykorzystuje wiadomości przedmiotowe do lepszego	– prezentacja osiągnięć ucznia na forum szkoły – organizacja i prowadzenie zajęć rozwijających	– nauczyciele

	poznawania siebie i swoich możliwości.	zainteresowania i uzdolnienia uczniów np. koła zainteresowań, udział w konkursach.	
VI. Objęcie szczególnym wsparciem dzieci 3,4, 5 i 6 – letnich.	1. Uczeń jest prawidłowo zdiagnozowany.	– wstępna diagnoza występujących wśród dzieci problemów emocjonalnych, wychowawczych, zdrowotnych	– - nauczyciele oddziałów przedszkolnych, pedagog
VII. Diagnoza niepowodzeń szkolnych, wspieranie uczniów w pokonywaniu trudności szkolnych. Edukacja włączająca. Inkluzja społeczna.	1. Poznaje swoje mocne i słabe strony. 2. Funkcjonuje w środowisku szkolnym i lokalnym, integruje się z nim, korzystając ze wsparcia pedagogicznego i terapeutycznego.	– kierowanie uczniów z dysfunkcjami do poradni specjalistycznych, – realizacja zaleceń poradni dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – współpraca z PPP – współpraca z asystentami rodzin, kuratorami, sądem rodzinnym – organizacja i prowadzenie zajęć wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, rewalidacyjnych, logopedycznych itp. – organizacja zebrań z rodzicami klasowych i ogólnych dotyczących postępów w nauce i zachowania uczniów – umożliwienie rodzicom spotkań indywidualnych z nauczycielami w pierwsze czwartki miesiąca	– wychowawcy – nauczyciele – dyrektor – wychowawcy – dyrektor – wychowawcy

VIII. Wspomaganie rozwoju ucznia uzdolnionego	1. Rozwija swoje zainteresowania, doskonali umiejętności, odnosi sukcesy.	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów uzdolnionych – kompleksowa opieka nad uczniem przygotowującym się do udziału w konkursach – stypendia za wyniki w nauce i sporcie – nagrody książkowe i sponsorowanie wycieczek 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele przedmiotów – dyrektor, rada rodziców
IX. Kształtowanie właściwych postaw społeczno - moralnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna prawa i obowiązki swoje oraz innych 2. Uczeń rozumie potrzebę uczestniczenia w zajęciach szkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z Kartą Praw Dziecka, Deklaracją Praw Człowieka, Statutem Szkoły – kontrolowanie frekwencji 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy klas
X. Rozwijanie i utrwalanie zainteresowań i nawyków czytelniczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samodzielnie korzysta z księgozbioru biblioteki. 2. Kulturalnie obcuje z książką. 3. Czyta książki, nie tylko lektury obowiązkowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – lekcje biblioteczne w szkolnej bibliotece, współpraca z gminną biblioteką publiczną – wyszukiwanie materiałów na określony temat za pomocą katalogów i kartotek – dyżury biblioteczne uczniów – organizowanie klasowych konkursów czytelniczych – pasowanie na czytelnika uczniów klas pierwszych – organizowanie akcji wspólnego czytania i angażowanie w nie rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> – bibliotekarz – nauczyciele
5. XI. Rozwijanie potrzeby kontaktu z kulturą i sztuką.	1. Wykazuje się elementarną wiedzą na temat kultury narodowej	<ul style="list-style-type: none"> – udział w konkursach historycznych, polonistycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele

	<p>z uwzględnieniem własnego regionu</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Efektywnie współdziała w grupie. 3. Kształtuje nawyki regulujące prawidłowe funkcjonowanie w grupie społecznej. 4. Prezentuje swoje umiejętności. 	<p>plastycznych, sprawdzających wiedzę o gminie i regionie</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkolny konkurs na najpiękniejszą dekorację świąteczną: bożonarodzeniową/wielkanocną – wycieczki w ramach realizacji przedmiotów: historia, plastyka, język polski – zajęcia plastyczno-muzyczne w plenerze 	
<p>XII. Kształtowanie tożsamości narodowej w świetle tożsamości regionalnej przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na postawy otwartości, tolerancji, antydyskryminacji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikuje się ze swoją „małą” i „wielką” ojczyzną 2. Zna i szanuje tradycje własnego kraju i regionu, jego walory przyrodnicze i kulturowe, wskazuje dziedzictwo kulturowe własnego regionu. 3. Wzmacnia swoją motywację do kultywowania tradycji rodzinnych 	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia poświęcone tradycjom związanym z kulturą kraju i regionu (np. ze świętami: Wszystkich Świętych, Zaduszki, Boże Narodzenie, Nowy Rok, Wielkanoc i in.) – zapraszanie na spotkania z uczniami przy okazji świąt narodowych ludzi zasłużonych dla regionu – projekty edukacyjne, konkursy tematyczne – współpraca z parafią przy organizowaniu świąt i uroczystości 	<ul style="list-style-type: none"> – wszyscy nauczyciele, wychowawcy
<p>XIII. Kształtowanie wrażliwości na estetykę otoczenia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jest wrażliwy na piękno przyrody. 2. Wykazuje się podstawową wiedzą z zakresu ekologii. 3. Wskazuje zagrożenia środowiska naturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> – systematyczne dbanie o kwiaty w klasach – dbanie o teren szkoły – udział w akcji <i>Sprzątanie świata</i> – organizowanie konkursów 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy – opiekun PCK – nauczyciel przyrody, biologii

		ekologicznych – organizowanie happeningów – ukazywanie wzajemnej zależności między czynnościami i zachowaniem człowieka a stanem środowiska – kształtowanie postawy właściwego zachowania się na terenach chronionych podczas wycieczek krajoznawczych	
--	--	---	--

ZDROWIE – edukacja zdrowotna

Zadania	Uczeń:	Sytuacje wychowawcze	Odpowiedzialni
I. Stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu w szkole i poza nią.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwija swoją osobowość poprzez nowe doświadczenia i wiedzę o sobie samym. 2. Wierzy w swoje możliwości. 3. Dbą o swoją sprawność fizyczną. 4. Dbą o higienę osobistą. 5. Rozwija umiejętności reagowania na zagrożenia 6. Bierze udział w szkoleniu na kartę rowerową i zdaje egzamin 	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanki na temat bezpieczeństwa w szkole i poza nią – spotkania z policjantami nt. bezpiecznej drogi do szkoły i zasad ruchu drogowego – realizacja programów profilaktycznych – pogadanka i instruktaż dotyczący zachowania się w autobusie – zasady udzielania pierwszej pomocy – zapoznanie uczniów ze sposobami reagowania w konkretnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy – dyrektor szkoły – nauczyciele wf – wychowawca klasy I – nauczyciele – nauczyciel techniki

		<p>zagrożenia np: pożar i ewakuacja z budynków, właściwe korzystanie z różnych sprzętów i urządzeń elektrycznych, właściwe poruszanie się w terenie, zachowanie się na wycieczkach</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenie na kartę rowerową - udział w konkursach dotyczących profilaktyki różnego rodzaju zagrożeń - sposoby pokonywania stresu - obejmowanie opieką uczniów oczekujących na odjazd autobusów - dyżury nauczycieli na korytarzach, wokół szkoły, na placu zabaw oraz woźnych w szatniach - monitoring szkoły - informowanie dyrektora przez pracowników obsługi o osobach obcych wchodzących do szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - dyrektor - pracownicy obsługi
II. Profilaktyka zdrowotna.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbą o prawidłową postawę. 2. Prawidłowo odżywiają się. 3. Dbą o higienę ciała i ubioru. 	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie do obowiązków dyżurnych stałych punktów: <ul style="list-style-type: none"> • wietrzenie sal w czasie przerw • dbanie o estetykę sal - systematyczne kontrolowanie prawidłowej postawy uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele wf

		<p>w ławkach, zwłaszcza podczas pisania; prowadzenie gimnastyki śródlekcyjnej w miarę potrzeb.</p> <ul style="list-style-type: none"> - skierowanie uczniów do uczestniczenia w zajęciach gimnastyki korekcyjnej - informowanie uczniów o znaczeniu szczepień ochronnych - zachęcanie uczniów do większego spożycia owoców i warzyw - udział w programie <i>Owoce w szkole</i> - realizacja programów profilaktycznych „Trzymaj formę”, „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży” - zorganizowanie wyjazdów uczniów na basen - współpraca z pielęgniarką szkolną dot. kontroli higieny osobistej uczniów - propagowanie tzw. zdrowych zamienników, np.: chipsy i słodczyce na pestki dyni i słonecznika, suszone owoce - (konkursy plastyczne, pogadanki, quizy, projekty itp.) - uwzględnienie tematyki zdrowego odżywiania w ramach spotkań z rodzicami 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas I-III szkoły podstawowej - wychowawcy - wychowawcy klas - wychowawcy klas
--	--	---	--

		(odpowiedzialni – wychowawcy klas) – zorganizowanie spotkania z dietetykiem dla uczniów i rodziców	- dyrektor
III. Propagowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu, papierosów oraz innych używek.	1. Prowadzi zdrowy styl życia. 2. Wskazuje szkodliwy wpływ wszelkich używek na organizm człowieka.	– dostarczanie uczniom informacji na temat uzależnień, projekcja filmów – organizowanie konkursów propagujących zdrowy styl życia	– wychowawcy klas – nauczyciele przyrody, biologii

BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Zadania	Uczeń:	Sytuacje wychowawcze	Odpowiedzialni
I. Uświadomienie uczniom istniejących zagrożeń tj.: nikotynizm, alkoholizm, narkomania, agresja, cyberprzemoc, wtargnięcie napastnika na teren szkoły itp.	1. Rozpoznaje grożące mu zagrożenia. 2. Potrafi powiedzieć <i>nie</i> . 3. Zna konsekwencje zdrowotne wynikające ze stosowania używek. 4. Potrafi dostrzec problem, nazwać go i wybrać rozwiązanie. 5. Zachowuje się asertywnie.	– pogadanki na tematy dotyczące zagrożeń: nikotynizm, alkoholizm, substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze itp.), cyberprzemoc, itp – spotkania z policjantami – zajęcia warsztatowe – trening asertywności, antystresowy – spektakle profilaktyczne dla uczniów – pedagogizacja rodziców (w tym: zapoznanie z procedurami postępowania w stosunku do uczniów mających kontakt z substancjami zmieniającymi	– wychowawcy – nauczyciele przyrody, biologii

<p>II. Uświadomienie zależności między rozwojem młodego człowieka a przyjmowaniem substancji psychoaktywnych i uzależniających (dopalacze, narkotyki, nikotyna, e-papierosy, inne substancje</p>		<p>świadomość)</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstruktywne rozwiązywanie konfliktów - realizacja programów profilaktycznych <ul style="list-style-type: none"> - <i>Czyste powietrze wokół nas</i> – kl. 0 - <i>Nie pal przy mnie proszę</i> – klasa II - <i>Bieg po zdrowie</i> - <i>Znajdź właściwe rozwiązanie</i> - kontrola boiska, toalet i okolicy szkoły. - szybka interwencja i natychmiastowe powiadomienie rodziców w przypadku zauważenia problemu u ucznia i wyciągnięcie konsekwencji. - przygotowanie gazetek, happenigów profilaktycznych - podanie informacji o instytucjach i ośrodkach udzielających pomocy i wsparcia w walce z nałogiem - organizowanie zajęć dotyczących przyczyn i konsekwencji używania środków psychoaktywnych(substancje psychotropowe, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne) z 	
--	--	---	--

Dzień Patrona	październik
Święto Niepodległości	listopad
Andrzejki	listopad
Mikołajki	grudzień
Wigilie klasowe	grudzień
Jasełka	grudzień
Dzień Babci i Dziadka	styczeń
Walentynki	luty
Bal karnawałowy – choinka szkolna	styczeń
Dzień kobiet	marzec
Pierwszy Dzień Wiosny	marzec
Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja	maj
Dzień Matki/Dzień Rodziny	maj
Dzień Dziecka i Sportu	czerwiec
Bal absolwentów	czerwiec
Uroczyste zakończenie roku szkolnego	czerwiec

Szkolny system zajęć pozalekcyjnych rozwijających talenty i zainteresowania, postawy i umiejętności społeczne i organizacyjne

Wprowadzenie zajęć pozalekcyjnych ma na celu wdrożenie uczniów do aktywnego spędzania czasu wolnego i kształtowanie osobowości. Ponadto uświadomienie uczniom bogactwa form ludzkiej aktywności i nauczenie umiejętności korzystania z nich oraz obcowania ze zjawiskami kultury. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych ma charakter całkowicie dobrowolny. Nauczyciele starają się wytworzyć klimat, który działałby zachęcająco i stanowił o zrodzeniu się potrzeby udziału. Naszym uczniom proponujemy:

Koło historyczne
Koło matematyczne
Koło plastyczne

Koło geograficzne
Ognisko misyjne
Ognisko muzyczne
Szkolny Klub Sportowy

Organizacja pomocy w sytuacji zagrożenia

SYTUACJE ZAGROŻENIA	FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ
Niedostatek ekonomiczny	<ul style="list-style-type: none">-współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zbiórka odzieży,-zwolnienia ze składek ubezpieczeniowych,-zorganizowanie dożywiania,-pomoc w zakupie wyposażenia ucznia,-dofinansowanie do wycieczek, wyjazdów do kina, teatru, muzeum.
Patologia rodziny i uzależnienia	<ul style="list-style-type: none">-profilaktyka uzależnień na lekcjach wychowawczych,-realizacja programów profilaktycznych,-spektakle profilaktyczne,-współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną,-obserwacja i każdorazowe udzielanie pomocy.
Problemy w nauce	<ul style="list-style-type: none">-zajęcia wyrównawcze,-pomoc wewnątrzklasowa (koleżeńska),-pomoc ze strony nauczycieli przedmiotu,-współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną,

Formy i zasady nagradzania uczniów wyróżniających się swoim zachowaniem

SYTUACJE	FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ
Pomoc innym w nauce	-wpływ na ocenę z zachowania,
Szczególna aktywność na terenie klasy i szkoły	-wpływ na ocenę z zachowania, -informacja na stronie internetowej szkoły, -nagroda książkowa i wyróżnienie na forum szkoły.
Udział i sukcesy w konkursach	-wpływ na ocenę z zachowania, -nagroda książkowa i wyróżnienie na forum szkoły; list pochwalny do rodziców (opiekunów), -wpis na stronie internetowej szkoły.
Uatrakcyjnianie programu uroczystości szkolnych prezentacją umiejętności wykształconych i rozwijanych poza szkołą (taniec, gra na instrumencie, śpiew ...)	-wpływ na ocenę z zachowania, -podziękowanie od dyrektora, wychowawcy, -zaproszenie do dalszych występów, -pomoc ze strony szkoły, wspieranie rozwój umiejętności, talentu;.
Udzielanie pomocy osobom potrzebującym jej (starszym, dzieciom, kolegom ...)	-pochwała ze strony wychowawcy, pedagoga, -wpływ na ocenę z zachowania.
Pomoc kolegom w rozwiązywaniu konfliktów —	-pochwała ze strony wychowawcy, pedagoga, -wpływ na ocenę z zachowania.
Reprezentowanie szkoły w imprezach pozaszkolnych	-dyplom uznania, -list pochwalny do rodziców (opiekunów).

--	--

Zachowania przynoszące uszczerbek dobremu imieniu ucznia i szkoły

SYTUACJE ZAGROŻENIA	FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ
Wagary, ucieczki z zajęć	-powiadomienie rodzica, -rozmowa z wychowawcą, pedagogiem, -dyskusja wewnątrzklasowa, -wpływ na ocenę zachowania.
Bójki	-powiadomienie rodzica, -rozmowa z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem, -przypomnienie zasad kulturalnego zachowania się, -poinformowanie policji w szczególnych wypadkach, -wpływ na ocenę zachowania.
Wyzywanie kolegów	-rozmowa wychowawcza, -dyskusja na temat kultury słowa, -rozmowa z rodzicem, -wpływ na ocenę zachowania.
Niekulturalne zachowanie wobec pracowników szkoły	-rozmowa wychowawcza, -wpływ na ocenę zachowania.
Palenie papierosów	-rozmowa wychowawcza, -powiadomienie rodziców, -rozmowa o szkodliwości palenia tytoniu.

Picie alkoholu	-rozmowa wychowawcza, -powiadomienie rodziców, -rozmowa o szkodliwości alkoholu, -kontakt z kuratorem sądowym.
Środki psychoaktywne	-rozmowa wychowawcza, -powiadomienie rodziców, -kontakt z kuratorem sądowym, -skierowanie do instytucji wspomagających uzależnionych w drodze do wyleczenia.
Dewastacja sprzętu	-naprawienie szkody, -powiadomienie rodziców, -konsekwencje finansowe, -dodatkowa praca na rzecz szkoły.
Wymuszenia, przemoc	-rozmowa i spotkanie z wychowawcą, pedagogiem, rodzicem, -wpływ na ocenę zachowania.
Cyberprzemoc	-rozmowa i spotkanie z wychowawcą, pedagogiem, rodzicem, -wpływ na ocenę zachowania, -kontakt z kuratorem sądowym

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego
Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> -dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; -ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; -posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; -posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; -reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; -wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych - -ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, -ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; -przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; -ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; -ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> -w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> -analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; -uzasadnia konieczność ochrony przyrody; -opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia;

	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; -opisuje zasady zdrowego odżywiania; -przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; -przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; -omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; -wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; -omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; -wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; -wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> -kształtuje umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; -doskonali umiejętności dbania o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> -przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; -kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> -radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

Sfera społeczna – budowanie relacji, kształtowanie postaw społecznych

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none">– identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;– przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;– współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;– dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;– dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;– odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;– ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;-szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;-uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu;

	<p>-wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;</p> <p>-wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</p> <p>-naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;</p> <p>-przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;</p>
Informatyka	<p>-uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;</p> <p>-identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;</p> <p>-bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się;</p> <p>-projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy</p>
Biologia	<p>-prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</p>
Wychowanie fizyczne	<p>– uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi</p>

	<p>właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; - wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; - wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; - omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; - wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; - wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; - współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; - motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby starsze, niepełnosprawne)
Przyroda	-zachęca do działania na rzecz środowiska lokalnego;
Wychowanie do życia w rodzinie	-radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

Sfera aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorców zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
------------------------------------	--------------------------------------

<p>Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; -szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, -przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; -określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; -odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; -odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;
<p>Język polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> -kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; -rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; -kształtuje postawę szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; -rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; -rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego stosowania zdobytych wiadomości; -rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; -rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; -kształtuje nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;

	<p>-jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;</p>
Biologia	<p>-prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</p>
Historia	<ul style="list-style-type: none"> -poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje; - kształtuje uczucia szacunku dla kultury i tradycji polskich - poprawnie zachowuje się w czasie uroczystości szkolnych i państwowych oraz w miejscach pamięci narodowej - szanuje ludzi pracy; wskazuje na postawy godne naśladowania - rozwija i okazuje szacunek wielkim Polakom (artystom, uczonym, politykom, olimpijczykom)
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> -poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; -zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; -zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; -uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); -angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;

	<ul style="list-style-type: none"> -uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; -stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> -zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); -zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> -kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> -łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; -przyjmuje postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; -rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; -ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); -kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; -rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; -przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia,

	akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
Informatyka	-opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; -postępuje etycznie w pracy z informacjami

Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	-wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; -rozdziela podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; -stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w

	<p>nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;</p> <p>-ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;</p> <p>-stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;</p> <p>-rozdziela pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;</p>
Informatyka	<p>-rozdziela pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzega ogólnie przyjętych zasad związanych z bezpieczeństwem w Internecie; – posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; – uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; – wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; – stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; – ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> – przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu

	technicznego;
Wychowanie do życia w rodzinie	-świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;